

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ТУРИЗМА“

Приета от ФС (протокол №9/05.03.2020 г.)

Приета от КС (протокол №7/18.02.2020 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(Проф. д-р Стоян Маринов)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЕКСКУРЗОВОДСТВО“;

ЗА СПЕЦ: „Туризм“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 6;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	(30)	(2)
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	(30)	(2)
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	(90)	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Велина Казанджиева)

2. ....
(хон. проф. д-р Марин Нешков)

Ръководител катедра: .....
„Икономика и организация на туризма“ (Проф. д-р Таня Дъбева)

I. АНОТАЦИЯ

“Екскурзоводство” е избираема дисциплина, включена в учебния план на спец. “Туризм” към ИУ-Варна. Тя има за цел да формира знания и разбиране за методиката, организацията и технологията на екскурзоводското обслужване, които са необходими при управлението на екскурзоводската дейност. Те могат да бъдат и основа за по-непосредствена професионална подготовка за практикуване на екскурзоводската професия. В процеса на самостоятелната работа студентите могат да разширят знанията си и да формират нови умения в методическите детайли на екскурзоводското обслужване. Акцентите в дисциплината са поставени върху ролята на екскурзоводската професия, нейната правна регламентация, личните качества на екскурзовода при управлението на туристическото пътуване. Придобитите знания по дисциплината подпомагат формиране на умения за: подготовка и организация на екскурзоводските дейности, управление на екскурзоводското обслужване в отделните негови разновидности, планиране на анимационната програма и улесняване процеса на уреждане на рекламациите.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ОСНОВИ НА ЕКСКУРЗОВОДСТВОТО		4	2	6
1.1.	Кратка история на екскурзоводството			
1.2.	Предпоставки и фактори за развитие на екскурзоводството			
1.3.	Екскурзоводство и екскурзоводско обслужване			
1.4.	Субекти на екскурзоводството			
1.5.	Туристически маршрути – определение и типология			
ТЕМА 2. ПРОФЕСИЯТА НА ЕКСКУРЗОВОДА		4	4	8
2.1.	Характер, роля и правна регламентация			
2.2.	Основни екскурзоводски дейности – обща характеристика			
2.3.	Типология на функциите и задачите на екскурзовода			
2.4.	Необходими качества на и изисквания към екскурзовода			
2.5.	Обучение и квалификация на екскурзоводите			
ТЕМА 3. ДЕЙНОСТИ НА ЕКСКУРЗОВОДА ПРИ ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБИКОВНИ ПЪТУВАНИЯ		4	4	8
3.1.	Методическа подготовка на екскурзовода преди пътуване			
3.2.	Методика на екскурзоводската работа по време на пътуване			
3.3.	Управление на отношенията в групата			
3.4.	Взаимодействия с контрагентите			
3.5.	Участие на екскурзовода при уреждане на рекламациите			
ТЕМА 4. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ НА СТАЦИОНАРНИЯ ЕКСКУРЗОВОД		4	4	8
4.1.	Обслужване на туристи с престой			
4.2.	Придружаване на индивидуални туристи			
4.3.	Провеждане на пешеходни турове			
4.4.	Особености в дейността на местния екскурзовод			
ТЕМА 5. ОСОБЕНОСТИ НА ЕКСКУРЗОВОДСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ В РАЗЛИЧНИ ВИДОВЕ ТРАНСПОРТНИ СРЕДСТВА		4	4	8
5.1.	Туристически пътувания с автомобил			
5.2.	Туристически пътувания с кораб			
5.3.	Туристически пътувания със самолет			
5.4.	Туристически пътувания с влак			
ТЕМА 6. АНИМАЦИЯТА В ЕКСКУРЗОВОДСКОТО ОБСЛУЖВАНЕ		4	4	8

6.1.	Общ характеристика			
6.2.	Планиране на анимацията в екскурзоводското обслужване			
6.3.	Съдържателни области на анимацията в екскурзоводското обслужване			
ТЕМА 7. ЕКСКУРЗОВОДСТВОТО В БЪЛГАРИЯ		4	4	8
7.1.	Поява и историческо развитие			
7.2.	Правни основи и регламентация			
7.3.	Организационни и институционални основи			
7.4.	Обучение и квалификация на екскурзоводите			
ТЕМА 8. ПРАКТИЧНИ СЪВЕТИ КЪМ ЕКСКУРЗОВОДА		2	4	6
8.1.	Кой може да работи като екскурзовод			
8.2.	Подготовка за провеждане на екскурзията			
8.3.	По време на екскурзията (“на маршрут”)			
8.4.	“Мостра” на представяне и обръщения			
8.5.	Сценарий на екскурзия (туристическо пътуване)			
8.6.	Конкретни действия при уреждане на рекламации			
Общо:		30	30	60

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

No. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Решаване на казуси – по учебна програма	1	20
1.2.	Разработване на примерна екскурзоводска беседа	1	20
1.3.	Домашна работа – подготовка на финансов отчет за проведено пътуване	1	20
Общо за семестриален контрол:		3	60
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Електронен тест	1	30
Общо за сесиен контрол:		1	
Общо за всички форми на контрол:		4	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. **Нешков, М., В. Казанджиева.** Екскурзоводство. Издателство “Наука и икономика”, Варна, 2016.
2. **Нешков, М., В. Казанджиева, Кр. Трендафилов.** Екскурзоводство. Издателство “Наука и икономика”, Варна, 2008.
3. **Нешков, М.** Пътнически агенции и транспорт в туризма. Издателство “Наука и икономика”, Варна, 2013.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

4. Длъжностни характеристики на професиите “екскурзовод”, “аниматор” и “планински водач”: в <http://www.journey.bg/agency/doc.php?dtype=8>;
5. **Bornträger, Ch., K. Cheverst.** Social and Technical Pitfalls Designing a Tourist Guide System. Lancaster University, Lancaster: <http://www.borntraeger.net/christian/science/pitfalls.pdf>.

6. **Damson, A.** Tourismkunde für Reiseleiter. FernAkademie Touristik, Münster, 2002.
7. **Günter, W. u. a.** Handbuch für Studienreiseleiter. 3. Auflage, R. Oldenbourg Verlag, München/Wien, 2003.
8. **Kirstges, T., Ch. Schröder, V. Born.** Destination Reiseleistung. Leitfaden für Reiseleiter – aus der Praxis für die Praxis. R. Oldenbourg Verlag, München/Wien, 2001.
9. **Marie-Loise Schmeer-Sturm u. a.** Reiseleitung. Professionelle Organisation und Führung 4. Aufl., R. Oldenbourg Verlag, München, 2012.
10. **McDonnell, I.** The Role of the Tour Guide in Transferring Cultural Understanding. Working Paper No. 3, University of Technology, Sydney, 2001:
http://www.business.uts.edu.au/1st/downloads/WP03_McDonnell.pdf.
11. **Sameiske, St.** Strategien zur Konfliktlösung und Konfliktvermeidung (Teil I), 2006:
http://www.perspektive89.com/2006/05/15/strategien_zur_konfliktlosung_undkonfliktvermeidung_konfliktmanagement_in_teams_teil_ii.
12. Guide Associations. Wirtschaftskammer Wien, Vienna, Issue 5, Winter 2001/Spring 2002:
<http://www.wftga.org>.
13. * * * * * Leitfaden Lehrgang Reisebetreuer/-in - Reiseleiter/-in Kursjahr 2006/2007
<http://www.freizeitbetriebe-wien.at/Download/Leitfaden%20Reiseleiter-Reisebetreuer.pdf>;
14. * * * * * Tourism Services Act 2003 (Act No. 61 of 2003) Queensland:
<http://www.legislation.qld.gov.au/LEGISLTN/ACTS/2003/03AC061.pdf>.